

Het Hargergat en enkele bewoners

Trijntje Zwaluw, geboren op 15 maart 1852 in Schoorl, huwde op 7 mei 1871 met Pieter Greeuw, geboren op 22 juni 1843, ook in Schoorl. Pieter was van beroep slagter en metselhouwer. Zij kregen 4 kinderen, waaronder Maartje, die op 2 januari 1873 werd geboren*). Vader Pieter Greeuw overleed op 7 april 1888 op 44-jarige leeftijd.

Weduwe Trijntje Greeuw-Zwaluw huwt op 28 februari 1889 met de weduwnaar Hendrik Kuiper, die al 4 kinderen had. Samen krijgen ze nog 2 kinderen erbij. In 1902 koopt Hendrik het huisje Hargergat 3 en gaat met zijn gezin daar wonen. Hendrik is in 1846 geboren.

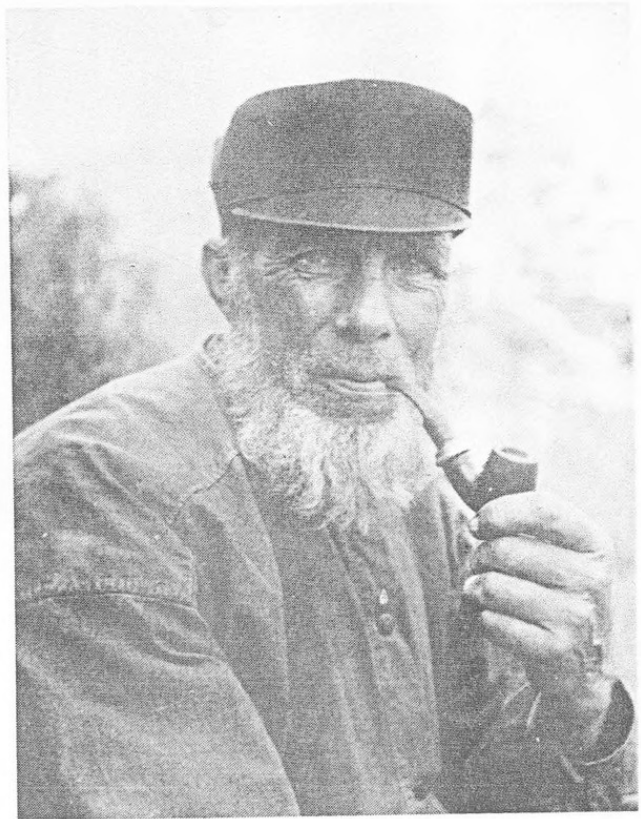
Maartje Greeuw, inmiddels 19 jaar oud, ontmoet Jan Vlaanderen, die landbouwer van beroep is en in Nrd-Zd Schermer is geboren op 6 februari 1869. Zij trouwen in Schoorl op 14 september 1893. Later gaat het echtpaar in Maartjes ouderlijk huis wonen. Inmiddels hebben ze samen een dochter gekregen, ook Maartje genoemd, geboren op 7 augustus 1897 in Nrd-Zd Schermer, waar zij toen woonden.

Dochter Maartje trouwt vervolgens in Schoorl met de heer Symon van Keulen, geboren in Broek in Waterland op 11 oktober 1895. Later is hij onderwijzer in Zaandam. Het huwelijk blijft kinderloos.

Landbouwer Jan Vlaanderen overleed te Hargen op 7 maart 1955, zijn vrouw Maartje Greeuw op 22 april 1958. Beiden zijn begraven op de Algemene Begraafplaats aan de Molenweg, waar geen steen is geplaatst, alleen een betonpaaltje no. 642.

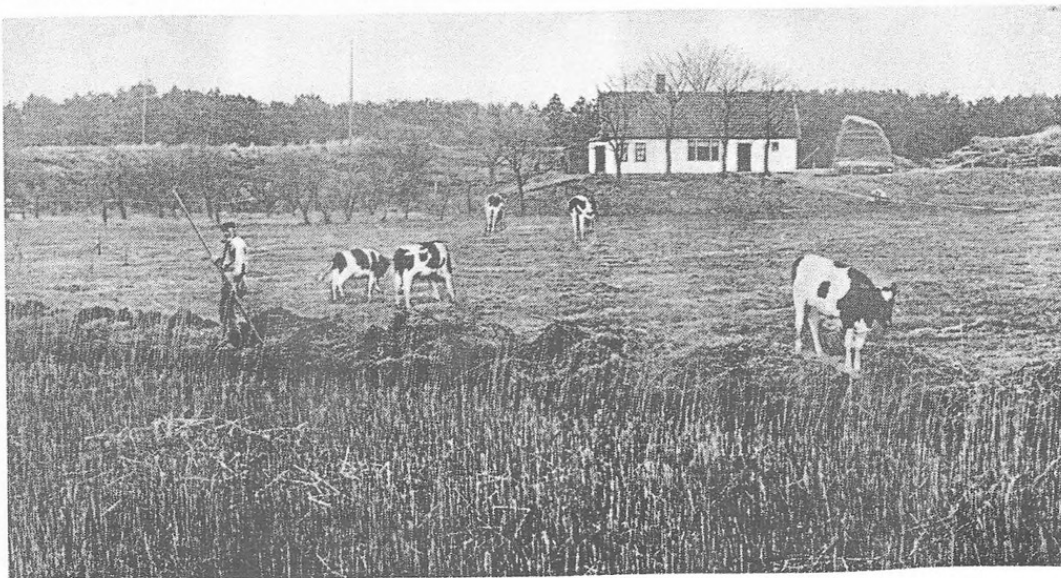
Dochter Maartje Vlaanderen overleed in Schoorl op 7 juni 1980, Symon van Keulen op 24 maart 1941.

In leven had Jan Vlaanderen een klein boerenbedrijfje in het huis, wat hij inmiddels had gekocht. Wat ik mij uit mijn kinderjaren herinner is een stel beminlijke mensen. Wij kwamen uit school daar naartoe en mochten in de kamer aan tafel zitten. We kregen soms thee en een snoepje van mevr. Vlaanderen. We speelden en bouwden hutten in het denbosje van Vlaanderen en zochten zwarte bramen in

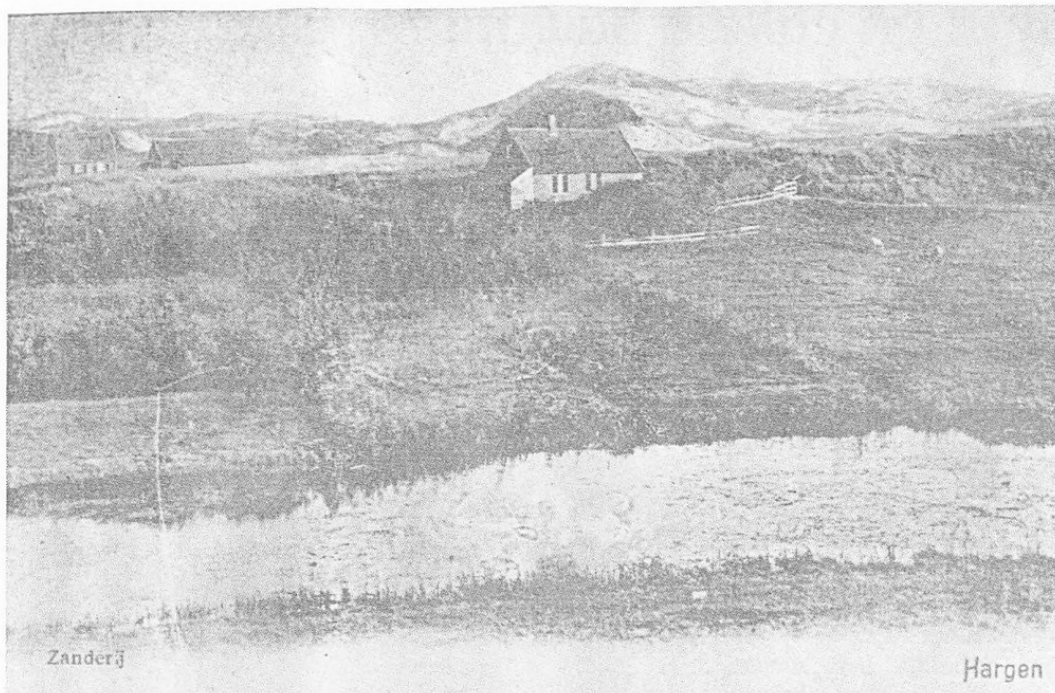

het bosje aan de rand van het Hargergat. Huis en denbosje zijn thans eigendom van Jacob van Til.

In het achterom – op de foto uit 1946, waarop Vlaanderen staat te heinen, gekenmerkt door het kleine raamkozijntje rechts in de voorgevel – stonden 's winters een 4-tal melkkoeien. We zien verder op de foto een al half afgestoken klamp hooi. Dit hooi werd op de akkers, die eertijds duinen waren, aan beide zijden van het Hargergat gewonnen. Vlaanderen huurde dit land. Als 'los' hooi werd het op hopen of roken gebracht, waarna het op een klamp werd gereden en met riet, dat vers geschoren werd, afgedekt en met gaas, verzwaard met stenen tegen het wegwaaien, werd afgewerkt. In de winter werd het hooi, dat

Camperduin
bij het
Hargergat

Dan nog recht achter het huis van Vlaanderen zien we de z.g. "Hartjesnol", die in 1937 in z'n geheel is afgegraven en vervoerd naar Amsterdam, waar het Rokin mee is gedempt, 27.000 m³. Verder is het nog erg kaal, geen begroeiing praktisch op de "Paardehemel", ook het dennebosje van Vlaanderen is nog niet aangeplant. Bekijken we tenslotte nog de laatste foto van omstreeks 1950, dan zien we dat Vlaanderen met zijn tijd meeging en zelfs een klein kampeertrein

inmiddels was ingezakt, los gestoken met een scherpe z.g. hooggraaf en voor de koeien gegooid als voer.

Verder zien we nog op de foto het boenrek waar het melkgerei, te weten emmer, témes en bussen, werden geboend en te drogen gelegd. Het heldere en lekkere water kwam uit de pomp naast het rek aan het begin van een greppel waar het duinwater zomaar sponntaan opborrelde en naar het Hargergat liep.

Vlaanderen bracht de melk naar de weg te hoogte van De Bokkesprong, v/h café Klop, waarna het werd opgehaald ter verwerking in de Coöp. Melkfabriek "De Goede Verwachting", waar zich thans de garage van Th. Meereboer bevindt.

Verder had Vlaanderen een akker met fruitbomen en diverse groenten, aardappelen en aardbeien, waar wij er wel eens een paar van snoepten, stiekem. Ook zien we nog de palen staan waarlangs

de bovengrondse stroomdraden liepen.

Dit alles is zo'n kleine 50 jaar geleden.

Als we dan met de foto nog eens ± 50 jaar teruggaan – zo rond 1900 – dan zien we een heel ander beeld. Het woonhuis met op de achtergrond een schuur, daar woonde de zandbaas van Zandmennerij Hargen. In de schuur werd het treintje gestald waar het witte zand mee naar de Hargervaart werd gebracht. Daarover zal in de toekomst meer worden gepubliceerd in ons periodiek.

beheerde, waar zo'n 5 à 6 huisjes en/of caravans stonden, zonder toilet e.d. Men deed het op een emmer en dat ging op Vlaanderen z'n groentetuin. Het WC-papier lag soms op de regels spinazie. Eet smakelijk, dit is waar gebeurd, men gooide altijd de "beer" over de tuin.

Op de foto zien we de hooihopen waarover eerder werd gesproken. Op de achtergrond zien we nog de torenspits van het Groeter kerkje boven de bomen uitsteken.

Mijn conclusie: rust en schoonheid der eeuwen in het Hargergat.

H. J. Snip.

Bron: Reg. Archief, Gem. Schoorl, Mevr. Jacobsz, Wil Janssen, Schoorl in Architectuur.
Foto's: Collectie H. J. Snip.

*) Archief en gem. Schoorl vermelden verschillende datum.

